

U S T A W A

z dnia 16 lipca 1920 r.

o przywróceniu praw majątkowych unitom.

Art. 1. Unici lub b. unici, poszkodowani w swoich prawach majątkowych z powodu stosowania do nich przez rząd rosyjski zarządzeń wyjątkowych, mających na celu przyłączenie ich do prawosławia, w szczególności z powodu nieuznawania do 31 stycznia 1907 r. zawartych przez nich małżeństw (ustawa z dnia 31 stycznia 1907 r. ros. Zb. Pr. i Rozp. z 1907 r. poz. 226) mogą dochodzić swych praw na zasadach ogólnych z uwzględnieniem postanowień następujących artykułów.

Art. 2. Osoby, wskazane w art. 1, jeśli były wysiedlone za przywiązanie do swej wiary, a ich majątek nieruchomy przez rząd rosyjski został sprzedany, są władne żądać na drodze sądowej przymusowego wykupu należących do nich przed wysiedleniem nieruchomości.

Przymusowy wykup powyższych nieruchomości dokonywa się na koszt Skarbu Państwa w granicach, wskazanych w art. 3.

Art. 3. Jeżeli taka nieruchomość lub jej część znajduje się jeszcze lub w dniu 1 sierpnia 1919 r. znajdowała się w posiadaniu pierwotnego nabywcy lub jego spadkobierców albo osób, które od nich otrzymały ten majątek pod tytułem darmym, albo nabywcy praw spadkowych do tego majątku, lub wreszcie osób trzecich, które korzystały przy kupnie z przywilejów wyznaniowych, należy się dotychczasowemu posiadaczowi cena kupna, zapłacona przy pierwotnym nabyciu, oraz odszkodowanie według zasad art. 555 kod. cyw. o posiadaczach w dobrej wierze.

Powyższe prawo wykupu nie rozciąga się na nieruchomości, nabyte przez osoby trzecie nie wskazane wyżej.

Art. 4. Powództwo w sprawach o przymusowy wykup nieruchomości (art. 2 i 3) winno być wytoczone przeciwko dotychczasowemu posiadaczowi, od którego dokonywa się wykupu, oraz przeciwko Głównemu Urzędowi Ziemiemu, jako przedstawicielowi Skarbu Państwa.

Z ceny, przyznanej przez sąd za wykup przymusowy nieruchomości, potrąca się przedewszystkiem podatki i inne należności jako też długi, daną nieruchomość obciążające, resztę zaś, jaka pozostanie, wydaje się dotychczasowemu posiadaczowi.

Art. 5. Zamiast przymusowego wykupu pierwotnej nieruchomości w wypadku, wskazanym w ust. 2 art. 3, sąd na wniosek jednej ze stron

przyznaje powodowi prawo do żądania od Skarbu Państwa wydzielenia mu bezpłatnie odpowiedniej parceli w najbliższej okolicy, lub odszkodowania pieniężnego według ceny przeciętnej podobnych nieruchomości w danej miejscowości w latach 1913 — 1918, za potrąceniem wartości lub sumy, jakaby mogła przypadać do zwrotu za ulepszenia i inwestycje, oraz ewentualnie tej sumy, jaka była mu wypłacona przy odebraniu majątku.

Powyższe potrącenia mają również miejsce z wartości zwracanej nieruchomości w wypadku, wskazanym w ustępie 1 art. 3. Zapłacone w tym wypadku dotychczasowemu posiadaczowi odszkodowanie za ulepszenia i inwestycje będzie zabezpieczone na wykupionej nieruchomości jako pożyczka ze Skarbu Państwa, bezprocentowa w ciągu pierwszych lat pięciu.

Odszkodowanie pieniężne sąd winien przyznać za działki, nie-przenoszące 6 morgów przestrzeni.

Art. 6. Fundusze, na cel powyższy potrzebne, określi Główny Urząd Ziemi w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu.

Wszystkie sumy, wypłacone przez Skarb Państwa z tytułu restytucji praw na mocy niniejszej ustawy, zaliczone będą na poczet pretensji Skarbu do rządu rosyjskiego.

Art. 7. Osoby, wskazane w art. 1, mogą zgłaszać swe prawa do spadków, które się otworzyły przed 31 stycznia 1907 r., chociażby spadki te przyjęli inni spadkobiercy, jednakże zgłoszenie takie nie będzie ubliżało prawom osób trzecich, nabytym przez akty, zawarte przed dniem 1 sierpnia 1919 r., z wyjątkiem aktów pod tytułem darmym.

Art. 8. Prawa, w art. 2 do 7 przewidziane, służą również zstępnym osób, wskazanych w art. 1.

Art. 9. Wszelkie wyroki i decyzje sądowe, niezgodne z zasadami niniejszej ustawy, na żądanie osób interesowanych, postawione w drodze powództwa, mogą być uznane za nie szkodzące ich prawom, płynącym z tej ustawy.

Art. 10. Żądania, zgłoszenia i wnioski, w poprzednich artykułach wymienione mogą być postawione najpóźniej w przeciągu 5 lat od daty ogłoszenia niniejszej ustawy. Przeciwko powyższym żądaniom, zgłoszeniom i wnioskom, postawionym w tym terminie, nie można bronić się przedawnieniem.

Postanowienia artykułu niniejszego mają zastosowanie i wtedy, jeżeli osoby, wskazane w art. 1, lub ich zstępni żądają zwrotu swoich nieruchomości, zawładniętych bez tytułu.

Art. 11. Ustawa niniejsza zyskuje moc obowiązującą na obszarze b. Królestwa Kongresowego z dniem jej ogłoszenia.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Sprawiedliwości i Prezesowi Głównego Urzędu Ziemi.

Marszałek:

Trampczyński

Prezydent Ministrów:

Witos

Minister Sprawiedliwości:

St. Nowodworski

Prezes Głównego Urzędu Ziemi:

T. Wilkoński